

Trosolwg

Mae'r safon hon yn nodi'r gofynion wrth hybu'r gwaith o ddiogelu unigolion ac eraill.

Mae hyn yn cynnwys rhoi gwybodaeth am ddiogelu ar waith, rhoi camau i atal ar waith, a hybu ymwybyddiaeth unigolion o ddiogelwch personol. Mae'r safon hefyd yn ymdrin â monitro arwyddion o niwed, camdriniaeth, esgeulustod neu ecsbloetiaeth a gweithredu ar y rhain, a chynorthwyo eraill i wneud hynny.

Meini prawf perfformiad

Rhaid i chi allu:

1. nodi a chytuno ar rolau a chyfrifoldebau eich hun ac eraill i hybu'r gwaith o ddiogelu unigolion
2. cael gafael ar wybodaeth am ofynion diogelu'r gweithle, a chefnogi eraill i wneud hynny
3. cael caniatâd a chael gafael ar wybodaeth ac asesiadau risg am y gofynion diogelu ar gyfer unigolion, a chefnogi eraill i wneud hynny
4. gweithio mewn partneriaeth ag unigolion ac eraill i nodi eu gofynion diogelu
5. cefnogi a grymuso unigolion i ddatblygu annibyniaeth, hyder a hunan-barch er mwyn sicrhau eu diogelwch personol
6. grymuso ac annog unigolion i fynegi eu hanghenion, eu meddyliau a'u hemosiynau ynghylch diogelwch personol a diogelu
7. gwranddo ac ymateb mewn ffordd sy'n dangos eich bod yn gwerthfawrogi ac yn parchu barn, dewisiadau a phenderfyniadau unigolion i gymryd risgiau cadarnhaol
8. annog a chefnogi unigolion ac eraill i nodi a chael gafael ar yr adnoddau a'r cymorth sydd eu hangen i sicrhau diogelwch personol
9. nodi a monitro ymddygiad, sefyllfaoedd ac arwyddion a allai ddangos bod unigolion neu eraill mewn perygl o gael eu niweidio neu'u cam-drin, neu eu bod wedi bod mewn perygl yn y gorffennol
10. cefnogi unigolion ac eraill i nodi a rhoi gwybod am weithredoedd, ymddygiad a sefyllfaoedd a allai fod yn niweidiol neu'n gamdriniol
11. dilyn polisïau a gweithdrefnau diogelu pan fydd niwed neu gamdriniaeth yn cael ei amau neu ei ddatgelu, a chefnogi eraill i wneud hynny
12. cymryd camau i leihau neu ddileu risgiau i chi eich hun, yr unigolyn ac eraill
13. gweithio mewn partneriaeth ag eraill i rannu gwybodaeth am ddiogelu ac asesiadau risg i lywio eu hymarfer nhw a'ch ymarfer chi
14. sicrhau nad yw eich gweithredoedd neu'ch anweithredoedd yn effeithio ar sefyllfa neu dystiolaeth sy'n ymwneud â diogelu
15. cwblhau'r cofnodion a'r adroddiadau sydd eu hangen ar gyfer diogelu unigolion ac eraill
16. myfyrio ar sut y gwnaethoch chi gyflawni eich rolau a'ch cyfrifoldebau i hybu'r gwaith o ddiogelu unigolion ac eraill

Gwybodaeth a dealltwriaeth

Mae angen i chi wybod a deall:

1. y mathau o niwed, camdriniaeth, esgeulustod ac ecsbloetiaeth
2. beth yw meithrin perthynas amhriodol, yr arwyddion, sut y gall godi a'r camau i'w cymryd
3. beth yw bwlio, yr arwyddion, sut y gall godi a'r camau i'w cymryd
4. dylanwad pŵer a sut y gall unigolion ac eraill ei gamddefnyddio i guddio pryderon diogelu
5. y ffactorau a allai gynyddu'r perygl i unigolion neu eraill gael eu niweidio neu eu cam-drin
6. dylanwad niwrowahaniaeth ac anghenion ychwanegol ar ddiogelwch personol a diogelu
7. yr arwyddion a allai ddangos bod unigolion neu eraill mewn perygl o gael eu niweidio neu eu cam-drin, neu eu bod wedi bod mewn perygl yn y gorffennol
8. y mathau o gamau, hepgoriadau, ymddygiad a sefyllfaoedd a allai fod yn niweidiol neu'n gamdriniol i unigolion neu eraill
9. cyfnodau pontio ym mywydau unigolion a allai olygu bod mwy o berygl iddynt gael eu niweidio a'u cam-drin
10. dylanwad diwylliant, cefndir a ysbrydolrwydd ar ddiogelwch personol a diogelu
11. y ddyletswydd foesol a moesegol i ddiogelu unigolion ac eraill, ac i amddiffyn y cyhoedd yn ehangach
12. eich rôl i atal o ran diogelu unigolion ac eraill, a goblygiadau methu â gweithredu
13. ystyr y term chwythu'r chwiban
14. rôl asesiadau risg a rheoli risg wrth ddiogelu unigolion ac eraill
15. 15. camau cywir i'w cymryd os bydd niwed neu gamdriniaeth yn cael ei amau neu ei ddatgelu
16. sut mae cefnogi unigolion ac eraill i nodi a rhoi gwybod am niwed neu gamdriniaeth, a pham y gallai fod yn anodd iddynt wneud hynny
17. sut mae cefnogi rheoleiddio emosiynol wrth ymdrin â phryderon diogelu
18. rôl hyder a hunan-barch o ran sicrhau diogelwch personol
19. y risgiau posibl sy'n gysylltiedig â defnyddio dyfeisiau ac adnoddau digidol a sut mae cefnogi unigolion i fod yn ddiogel ar-lein
20. sut mae diogelu eich hun ac eraill yn y gweithle neu wrth weithio ar eich pen eich hun

21. sut mae dysgu o adolygiadau i fethiannau difrifol er mwyn amddiffyn pobl rhag niwed, camdriniaeth, esgeulustod neu ecsbloetiaeth
22. sut mae defnyddio egwyddorion sy'n ystyriol o drawma i hybu'r gwaith o ddiogelu unigolion ac eraill
23. pwysigrwydd urddas, caredigrwydd a thosturi wrth hybu'r gwaith o ddiogelu unigolion ac eraill
24. pwysigrwydd cadw tystiolaeth sy'n gysylltiedig â niwed a chamdriniaeth posibl
25. pryd y mae'n rhaid i chi rannu gwybodaeth a fyddai fel arall yn gyfrinachol, a sut mae helpu unigolion ac eraill i ddeall hyn
26. pam ei bod yn bwysig cofnodi a rhoi gwybod am ffeithiau wrth ddiogelu unigolion ac eraill
27. beth i'w wneud os ydych chi wedi rhoi gwybod am bryderon ond nad oes camau'n cael eu cymryd i fynd i'r afael â nhw
28. y cofnodion a'r adroddiadau sydd eu hangen ar gyfer hybu'r gwaith o ddiogelu unigolion ac eraill
29. damcaniaethau sy'n berthnasol i ddiogelu unigolion ac eraill
30. y gofynion cyfreithiol, y safonau ymarfer, y fframweithiau a'r canllawiau perthnasol ar gyfer diogelu unigolion ac eraill
31. gofynion y gweithle mewn perthynas â chydraddoldeb, amrywiaeth, cynhwysiant a hawliau wrth hybu'r gwaith o ddiogelu unigolion ac eraill
32. sut mae gweithio mewn partneriaeth ag eraill i gynorthwyo â'r gwaith o ddiogelu unigolion a pham fod hyn yn bwysig
33. sut mae eich profiadau personol a'ch rhagfarn ddiarwybod yn gallu effeithio wrth hybu'r gwaith o ddiogelu unigolion ac eraill, a sut i fynd i'r afael â hyn
34. rôl goruchwyliaeth, ymarfer myfyriol, a dysgu a datblygu wrth ddiogelu unigolion ac eraill

Geirfa

Mae'r eirfa ar gyfer y Safon Alwedigaethol Genedlaethol hon ar gael ar wefan Sgiliau Gofal a Datblygu.

Datblygwyd gan	Skills for Care & Development
Fersiwn rhif	1
Dyddiad cymeradwyo	31 Ion 2026
Dyddiad Adolygu Dangosol	31 Ion 2031
Dilysrwydd	Ar hyn o bryd
Statws	Gwreiddiol
Sefydliad cychwynnol	Skills for Care and Development
RCU gwreiddiol	HSCCLD34
Galwedigaethau perthnasol	Gofal Cymdeithasol a Gofal Plant
Cyfes/Set	Iechyd a Gofal Cymdeithasol a Gofal Plant, Dysgu a Datblygu
Geiriau Allweddol	Diogelu, Iechyd a Gofal Cymdeithasol a Gofal Plant, Dysgu a Datblygu